

251/16

DDR-I-0702-1/16

NK/129365/16

Pan Michał Seweryński
Przewodniczący
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący,

Odpowiadając na petycję nr P9-14/16, z dnia 14 kwietnia 2016 r., Stowarzyszenia Interesu Społecznego „WIECZYSTE” w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zniesienia czasu letniego i wprowadzenia w Polsce czasu środkowoeuropejskiego, obowiązującego cały rok, przedkładam następujące wyjaśnienia.

Zmiana czasu urzędowego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej niesie za sobą konsekwencje zarówno pozytywne, jak i negatywne. Wskazać należy jednak, że negatywne skutki mają ograniczony charakter i dotyczą jedynie niedogodności wynikających z dostosowania się do dwukrotnej w ciągu roku zmiany czasu. Korzyści natomiast są zauważalne przez kilka miesięcy w roku.

Czas letni powoduje lepsze dopasowanie aktywności człowieka do pory dnia, w której jest najwięcej światła dziennego. W położeniu geograficznym Polski, gdy dzień trwa 12 godzin, w czasie strefowym światło dzienne występuje średnio między godziną 5-tą a godziną 19-tą, natomiast w czasie letnim odpowiednio – między godziną 6-tą a godziną 20-tą (przyjmuje się, że jasno jest na godzinę przed i po zachodzie słońca). Jasne wieczory zachęcają ludzi do zdrowego, aktywnego wypoczynku na powietrzu po pracy.

Istotnym uzasadnieniem ekonomicznym wprowadzania czasu letniego w Polsce jest konieczność zapewnienia spójności funkcjonowania w ramach wspólnego rynku. Nasz czas powinien być skorelowany z czasem najważniejszych polskich partnerów, np. Niemiec czy Francji oraz krajów sąsiednich, takich jak: Czechy, Słowacja czy Litwa. Wprowadzenie odrębnych zasad w tej kwestii byłoby źródłem licznych niedogodności i kosztów dla polskich obywateli, instytucji publicznych, a zwłaszcza przedsiębiorców.

W petycji z dn. 14 kwietnia br., wspomniana została, przeprowadzona przez Komisję Europejską, analiza skutków funkcjonowania czasu letniego. Analiza ta została zaprezentowana w dokumencie z 23 listopada 2007 roku pt. *Komunikat Komisji zgodnie z art. 5 Dyrektywy 2000/84 w sprawie ustaleń dotyczących czasu letniego* (COM (2007) 739 final). Główne wnioski płynące z tego dokumentu są następujące:

" 1. Dwadzieścia lat po przyjęciu pierwszej dyrektywy w tym zakresie, sektory gospodarki uznane za najbardziej zainteresowane tą kwestią, w szczególności rolnictwo, turystyka i transport, dostosowały swoją działalność do czasu letniego i nie podważają już zasadności jego istnienia.

2. W odniesieniu do transportu, w pełni ujednolicone wprowadzenie zmiany czasu pozwoliło zlikwidować najbardziej istotne przeszkody napotymane w przeszłości.

3. Czas letni sprzyja wszelkiego rodzaju zajęciom rekreacyjnym, uprawianym w warunkach bardziej komfortowych, ze względu na obecność światła dziennego.

4. Wziąwszy pod uwagę sprzeczny charakter przeprowadzonych w tym zakresie badań, nie jest możliwe wyciągnięcie wiarygodnych wniosków dotyczących wpływu czasu letniego na środowisko naturalne. Stwierdzenie to jest szczególnie aktualne jeśli chodzi o sprawdzenie, czy czas letni spowodował zwiększenie czy zmniejszenie produkcji ozonu w stosunku do sytuacji, w której nie zmieniano by czasu na letni.

5. Czas letni przyczynia się do oszczędności energii, ze względu na mniejsze jej zużycie na oświetlanie wieczorem, kiedy jest dłużej jaśniej. Jednak od tak zaoszczędzonej energii należy odjąć energię zużywaną po przejściu na czas letni na ogrzewanie rano oraz dodatkowe zużycie paliwa spowodowane możliwym zwiększeniem ruchu wieczorem, kiedy jest jasno. Zatem faktyczne oszczędności pozostają trudne do oszacowania, a w każdym razie są względnie ograniczone.

6. Większość skutków, jakie zmiana czasu może wywierać na zdrowie człowieka jest związana z faktem, że organizm musi się do niej przystosowywać w kwietniu i w październiku. W tym względzie, zdaniem ekspertów, przy obecnym poziomie badań i wiedzy, należy stwierdzić, że większość odczuwanych wtedy zaburzeń nie trwa długo i nie zagraża zdrowiu.

7. Jeżeli chodzi o bezpieczeństwo drogowe, to zasadniczą kwestią jest ustalenie czy ciemniejsze poranki, zwłaszcza na wiosnę i jesienią, oraz jaśniejsze wieczory mają wpływ na liczbę wypadków samochodowych. Wobec braku wystarczających danych liczbowych oraz współistnienia innych czynników, takich jak warunki meteorologiczne, nie można ustalić pewnego związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy czasem letnim a liczbą wypadków."

Podczas podejmowania decyzji, o wprowadzeniu czasu letniego środkowoeuropejskiego w Polsce, brane są pod uwagę głównie wyniki badań zaprezentowane w ww. komunikacie Komisji. Dane Komisji są wiarygodne i reprezentatywne, gdyż powstały na podstawie pogłębionej analizy Komisji, dotyczącej skutków wprowadzenia czasu letniego oraz opinii państw członkowskich

na temat istniejącego systemu, Ponadto, uwzględniają skutki dla najbardziej zainteresowanych sektorów gospodarki oraz wiele wyników badań, udostępnionych przez kraje członkowskie. Biorąc pod uwagę powyższe, trudno znaleźć uzasadnienie dla przeprowadzania kosztownych analiz skutków zmiany czasu w Polsce, w sytuacji, gdy szansa uzyskania odmiennych wniosków jest bardzo mała.

Nawet jeśli prawo europejskie nie wyklucza możliwości rezygnacji z wprowadzania czasu letniego w kraju członkowskim, ważne są inne aspekty, jak choćby, zauważony przez stowarzyszenie „Wieczyste” fakt, że zmianę czasu stosuje się w około 70 krajach na całym świecie. W Unii Europejskiej wszystkie kraje zmieniają czas tego samego dnia, jednak o różnych godzinach, w zależności od strefy czasowej. W Europie zmieniają czas wszystkie kraje, z wyjątkiem Islandii i Białorusi.

Decyzja o rezygnacji z wprowadzania i odwoływania czasu letniego oraz wprowadzeniu stałego czasu urzędowego została w 2011 roku podjęta przez Rosję, jednakże kraj ten w lipcu 2014 roku wycofał się z reformy. Narzucenie permanentnego czasu letniego nie zostało dobrze przyjęte przez społeczeństwo, m.in. dlatego, że zimą zmuszało miliony ludzi do rozpoczynania pracy w ciemnościach. O powrót do tzw. czasu zimowego zabiegała większość mieszkańców państwa, niezadowolonych ze zmiany rytmu życia oraz związanych z nią stresów.

Biorąc pod uwagę wyżej rozważone argumenty stwierdzić należy, że podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej wprowadzenie zmian do *ustawy z dnia 10 grudnia 2003 roku o czasie urzędowym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej* oraz rezygnacja w wprowadzania i odwoływania czasu letniego środkowoeuropejskiego w naszym kraju nie jest zasadna. W związku z tym w Ministerstwie Rozwoju rozpoczęły się prace nad przygotowaniem *projektu Prezesa Rady Ministrów w sprawie wprowadzenia i odwołania czasu letniego środkowoeuropejskiego w latach 2017 - 2021*.

2 czerwca 2021

MINISTER
z up.
Mariusz Haladyj
PODSEKRETARZ STANU